

A person wearing a dark blue short-sleeved shirt with a colorful floral pattern, light-colored trousers, and dark sneakers is captured in a dynamic, mid-stride running pose. The background shows rolling sand dunes under a clear sky. A semi-transparent teal rectangular box is overlaid on the lower half of the image, containing white text. A small orange diamond shape is located in the top-left corner of the teal box.

10 REGELS

VOOR FLEXIBELE, CREATIEVE, INNOVATIEVE
DENKERS EN DOENERS

EEN WERKBOEK OM JE TE HELPEN
Denk Flexibel, Vind Mogelijkheden & Blijf Ontwikkelen

DOOR ERNA REIKEN
yondering

10 REGELS VOOR FLEXIBELE, CREATIEVE, INNOVATIEVE DENKERS EN DOENERS

Ik help ambitieuze mensen die vooruit willen. Getalenteerde mensen die weten dat stilstand achteruitgang is, dat flexibel denken noodzakelijk is en creativiteit voorwaardelijk is voor een gelukkige en zich ontwikkelende organisatie.

Ik merk steeds vaker dat mensen niet weten waartoe ze in staat zijn. Ze denken dat ze het maximale uit hun (organisatie-) ontwikkeling halen en dat het normaal is dat groei en verandering moeizame en energielurpende processen zijn. Ze leggen zich erbij neer dat ontwikkelingen gepaard gaan met frustratie en gedoe en stellen liever af dan uit. Er wordt liever gekeken naar redenen om niet te hoeven veranderen en vaak wordt te snel geconcludeerd dat iets niet kan in plaats van nieuwsgierig te zijn en te onderzoeken hoe het wél kan. Herkenbaar?

Het is tijd om het anders te doen, harde werkers. Hier zijn 10 principes die je een innovatieve en creatieve mindset geven en de creatieve denkracht in jou en jouw team enorm vergroten.

Bij elke regel geef ik je op de volgende bladzijden wat reflecterende vragen en opdrachten. Het is onmogelijk om ze allemaal tegelijk te doen. Kijk welke bij je resoneren, waar je blij van wordt of wat als een uitdaging voelt. Maar begin ergens, anders blijf je doen wat je deed en dan verandert er weinig...

Onwards! Erna

10 REGELS VOOR FLEXIBELE, CREATIEVE, INNOVATIEVE DENKERS EN DOENERS

1. VOEL DE FRUSTRATIE

Iets werkt niet, of niet goed genoeg. Je zou willen dat het anders was. Dat is een goed teken! De frustratie die je nu voelt is belangrijk om straks door te zetten als je in een veranderproces zit. Onderzoek dat verlangen.

Trap overigens niet in de valkuil om een ander de schuld te geven van jouw frustratie. Daarmee schiet je creatieve hersencel nooit aan. Wees pro-actief en vraag je af: "Wat kan ik doen om dit te veranderen?"

2. STEL HET JE VOOR

Hoe ziet die ideale situatie eruit? Stel het je voor. Deel het. Schrijf het op of maak het visueel met tekeningen of foto's. Dat is het begin van het ook echt realiseren.

3. STEL NOG EVEN UIT

Mensen zijn probleemoplossende wezens. Je doet het de hele dag, vaak onbewust. Kaas op? Dan maar pindakaas. Weg afgezet? Dan een kleine omweg. En dat is prima. Maar niet als je creativiteit wil toestaan. Dan is het eerste het beste idee nog niet goed genoeg. Het tweede ook niet. Gun jezelf de tijd om tot (veel!) meer mogelijkheden te komen waarvan je het bestaan nu nog niet kan vermoeden.

4. TRAP NIET IN DE BRAINSTORMVALKUIL

Is het je gelukt om nog even uit te stellen en meer mogelijkheden te zoeken? Goed! Maar maak nu niet de fout die een oud-deelnemer aan de opleiding tot Innovatief Facilitator nu "Brainstormsessies Old School" noemt. Veel teams brainstormen met het idee: we roepen heel veel totdat we de ideale oplossing horen en gaan daarmee aan de slag. Die fase van roepen is heel belangrijk, maar heet eigenlijk een "brain-dump": letterlijk je hoofd leegmaken met alles wat je al kunt bedenken. Na de braindump begint pas het echte creatieve en innovatieve denken!

5. KIES!

Nieuwe mogelijkheden bedenken is geweldig als je het samen op de juiste manier doet. Maar je moet een keer stoppen en kiezen uit de vele ideeën die je hebt. Dit is wat ik vaak in organisaties fout zie gaan. Want wat moet je dan kiezen? Welke keuze heeft de hoogste garantie op succes? En zo blijft men uitstellen, bijschaven, afvragen, teruggaan naar de vraagstelling en gebeurt er uiteindelijk niets. Zonde.

6. HAAL DIEP ADEM EN DURF TE FALEN

We vertellen het onze kinderen, onze leerlingen, zelfs onze vrienden regelmatig: "Het kan allemaal niet in één keer perfect, gun jezelf wat tijd, oefening baart kunst..." En toch verwachten we van onszelf dat het in één keer goed moet gaan als we iets willen veranderen. Dat is zeldzaam en vooral onrealistisch.

7. KEN JE ANGSTEN EN DRIJFVEREN

Is jouw drijfveer perfectie? Dan doe je er vaak alles aan om niet te falen. Is jouw drijfveer plezier? Dan ben je waarschijnlijk bang voor afwijzing. Zo heeft iedereen zijn of haar eigen drijfveren en angsten. En deze worden extra zichtbaar als je in een proces zit waar je dingen voor het eerst doet en een routine loslaat. Vaak zorgen juist die angsten ervoor dat je excuses verzint, uitstelt en toch maar het oude bij het oude laat. Ken daarom je drijfveren en angsten. Wat hebben jij en je collega's nodig als het lastig wordt?

8. NEGEER DE "NOG NIET"-GEDACHTE

Ik weet het, ik weet het. Juist omdat je zo ambitieus bent en hoge verwachtingen hebt, zie je meteen wat er allemaal nog niet goed genoeg is aan je ontwikkelplan. En terwijl je wacht totdat het plan beter wordt, of jij beter voorbereid bent, of de wereld er meer klaar voor is, doe je niets.

Kortom: begin. Vraag jezelf af wat de kleinst mogelijke waardevolle stap is die je nu al kunt zetten. Speel! Ontdek! Heb plezier! Van afwachten is nog nooit iets verder ontwikkeld.

9. DOE HET NOOIT ALLEEN

Wil je de kans op succes vergroten? Vele onderzoeken hebben aangetoond: de kans dat je iets ook echt gaat doen, wordt vele malen groter als je iemand bij je plannen betreft. Vertel wat je van plan bent en hoe diegene je kan helpen. Alleen al het hardop uitspreken van je voornemen vergroot je kans van slagen.

10. VIER SUCCES

Wat je ook besluit te doen, vier dat je het gedaan hebt. Ongeacht het resultaat. Een nieuwe les, een andere routine, een spannend telefoontje? Vier dat je de actie hebt uitgevoerd en de verandering in gang hebt gezet. Was het resultaat niet wat je verwachtte? Geeft niks, dat komt vanzelf.

REGEL 1: VOEL DE FRUSTRATIE

Iets werkt niet, of niet goed genoeg. Je zou willen dat het anders was. Dat is een goed teken! De frustratie die je nu voelt is belangrijk om straks door te zetten als je in een veranderproces zit. Onderzoek dat verlangen.

Trap overigens niet in de valkuil om een ander de schuld te geven van jouw frustratie. Daarmee schiet je creatieve hersencel nooit aan. Wees pro-actief en vraag je af: "Wat kan ik doen om dit te veranderen?"

REFLECTERENDE VRAGEN

- Ben je je bewust van je zone van invloed en zone van betrokkenheid? Waarop heb je invloed?
- Vraag je je af *of* iets mogelijk is of *hoe* het mogelijk is? Dus niet: kan ik de situatie veranderen? Maar: *hoe* kan ik de situatie veranderen?

OPDRACHT

Stel minstens drie keer de 'waarom-vraag' en kom tot kern van je probleem of verlangen.

Een voorbeeld uit mijn praktijk van een schooldirecteur:

- Ik wil meer verschillende soorten schoolreisjes aanbieden aan mijn leerlingen. >> Waarom?
- Niet alle leerlingen kunnen/mogen mee naar onze huidige bestemming, ik wil dat er meer keus is. >> Waarom?
- Schoolreisjes zijn zo leuk, ik wil dat iedereen dat kan meemaken. >> Waarom?
- Omdat ik al mijn leerlingen een onvergetelijke ervaring tijdens hun schoolperiode gun. >> Aha!

Resultaat: de directeur is met zijn team niet gaan zoeken naar meer verschillende schoolreisjes, maar naar nieuwe manieren om leerlingen een onvergetelijke ervaring tijdens school mee te geven (en dat hoeft natuurlijk niet per se een schoolreisje te zijn).

REGEL 2: STEL HET JE VOOR

Hoe ziet die ideale situatie eruit? Stel het je voor. Deel het. Schrijf het op of maak het visueel met tekeningen of foto's. Dat is het begin van het ook echt realiseren.

REFLECTERENDE VRAGEN

- Als alles zou kunnen, als niets zou kunnen mislukken, hoe ziet die ideale situatie er dan voor je uit?
- Wat is die droom die je jezelf niet toestaat om hardop te dromen omdat het gewoon te onrealistisch, te frivol of te absurd lijkt?

OPDRACHT

Laat bovenstaande vragen eens een week gewoon sudderen. Negeer alle gedachten over hoe je dat zou moeten bereiken, en negeer alle belemmerende overtuigingen met wat in de weg zal staan. Verwelkom die ideale wereld, jouw visie.

REGEL 3: STEL NOG EVEN UIT

Mensen zijn probleemoplossende wezens. Je doet het de hele dag, vaak onbewust. Kaas op? Dan maar pindakaas. Weg afgezet? Dan een kleine omweg. En dat is prima. Maar niet als je creativiteit wil toestaan. Dan is het eerste het beste idee nog niet goed genoeg. Het tweede ook niet. Gun jezelf de tijd om tot (veel!) meer mogelijkheden te komen waarvan je het bestaan nu nog niet kan vermoeden.

REFLECTERENDE VRAGEN

- Moet het probleem meteen opgelost worden? Gewoon doen. Maar wat is het ergste dat kan gebeuren als je niet nu iets onderneemt, maar jezelf de tijd gunt om tot een nieuwe, andere en misschien zelfs innovatievere oplossing te komen?
- Is het verlangen groot en belangrijk genoeg om een stapje verder te durven gaan? Comfortzones op te rekken? Zekerheden los te laten?

OPDRACHT

Probeer bij elke oplossing die je gedurende de dag bedenkt je ook af te vragen: en wat nog meer? Smeer gewoon je boterham met pindakaas als de kaas op blijkt te zijn, maar vraag je ook af: welke mogelijkheden zijn er nog meer voor beleg? Chips op brood, suikerklontjes fijnstampen, droog brood meenemen en een collega om beleg vragen, hondenvoer smeren, klaverbloemen op brood. En wat nog meer? Train je hersenen in het vinden van meer mogelijkheden en het denken buiten de gebaande paden.

REGEL 4: TRAP NIET IN DE BRAINSTORM-VALKUIL

Is het je gelukt om nog even uit te stellen en meer mogelijkheden te zoeken? Goed! Maar maak nu niet de fout die een oud-deelnemer aan de opleiding tot Innovatief Facilitator nu “Brainstormsessies Old School” noemt. Veel teams brainstormen met het idee: we roepen heel veel totdat we de ideale oplossing horen en gaan daarmee aan de slag. Die fase van roepen is heel belangrijk, maar heet eigenlijk een “braindump”: letterlijk je hoofd leegmaken met alles wat je al kunt bedenken. Na de braindump begint pas het echte creatieve en innovatieve denken!

REFLECTERENDE VRAGEN

- Daag je je creatieve denkkraft - bij jezelf en je team - écht uit en maken jullie nieuwe verbindingen?
- Hoe gek en spannend het vaak ook voelt, gun je jezelf en je team een echte divergerende werkvorm?

OPDRACHT

Echt creatief denken is spannend, omdat je de ‘echte’ situatie loslaat en elementen in je denken toelaat die niet realistisch zijn of ook maar iets met je uitdaging te maken hebben. En toch is het nodig om tot die nieuwe verbindingen te komen die je nodig hebt voor nieuwe mogelijkheden. Houd het om te beginnen eenvoudig. Stel bijvoorbeeld de vraag: “Wat zouden we doen als we onbeperkte financiële middelen hebben?” Kijk vervolgens hoe je de onrealistische mogelijkheden die je hebt gevonden weer realistisch en haalbaar kunt maken.

REGEL 5: KIES!

Nieuwe mogelijkheden bedenken is geweldig als je het samen op de juiste manier doet. Maar je moet een keer stoppen en kiezen uit de vele ideeën die je hebt. Dit is wat ik vaak in organisaties fout zie gaan. Want wat moet je dan kiezen? Welke keuze heeft de hoogste garantie op succes? En zo blijft men uitstellen, bijshaven, afvragen, teruggaan naar de vraagstelling en gebeurt er uiteindelijk niets. Zonde.

REFLECTERENDE VRAGEN

- Als niets kon mislukken, wat zou je het liefste doen?
- Wat vertelt je intuïtie je, wat moet je doen?

OPDRACHT

Samen kiezen uit alle gevonden mogelijkheden? Geef iedereen 10 punten om te mogen verdelen over de verschillende opties. Ze mogen zelf kiezen hoe ze die verdelen: 10 punten voor 1 idee, of 1 punt voor 10 verschillende ideeën, of 2, of 3... je snapt het wel. Zo kun je door alle punten per idee op te tellen tot een top 1, 2, 3 of 6 komen waar je weer verder mee kunt gaan.

REGEL 6: HAAL DIEP ADEM EN DURF TE FALEN

We vertellen het onze kinderen, onze leerlingen, zelfs onze vrienden regelmatig: "Het kan allemaal niet in één keer perfect, gun jezelf wat tijd, oefening baart kunst..." En toch verwachten we van onszelf dat het in één keer goed moet gaan als we iets willen veranderen. Dat is zeldzaam en vooral onrealistisch.

REFLECTERENDE VRAGEN

- Voor welke kritiek ben je het meest bang?
- Welke belemmerende overtuigingen houden je tegen?

OPDRACHT

Wil je echt heel graag je plan uitvoeren en blijf je maar uitstellen? Grote kans dat de stap die je dan wilt zetten te groot is. Kijk er nog eens naar en vraag je af: is er een kleinere stap die ik als eerste kan zetten? Dan volgt de rest vanzelf.

REGEL 7: KEN JE ANGSTEN EN DRIJFVEREN

Is jouw drijfveer perfectie? Dan doe je er vaak alles aan om niet te falen. Is jouw drijfveer plezier? Dan ben je waarschijnlijk bang voor afwijzing. Zo heeft iedereen zijn of haar eigen drijfveren en angsten. En deze worden extra zichtbaar als je in een proces zit waar je dingen voor het eerst doet en een routine loslaat. Vaak zorgen juist die angsten ervoor dat je excuses verzint, uitstelt en toch maar het oude bij het oude laat. Ken daarom je drijfveren en angsten. Wat hebben jij en je collega's nodig als het lastig wordt?

REFLECTERENDE VRAGEN

- Wat is je grootste angst? Is die angst realistisch?
- Wat is het allerergste dat kan gebeuren als het mislukt? Hoe erg is dat echt?
- Wat maakt dat je dit plan wil laten slagen, wat gaat het jou, je klanten, je leerlingen opleveren?

OPDRACHT

Wees je een week lang extra bewust van belemmerende overtuigingen die je zelf denkt, zegt of hoort. Dingen als: "Dat lukt me toch nooit," "Dat vindt ons bestuur toch niet goed," "Daar hebben we nooit genoeg geld voor," en "Dat zien onze klanten toch niet zitten" zijn in de regel niet waar of om te draaien (niet genoeg geld beschikbaar? Hoe kunnen we dan wel aan die financiële middelen komen?) Zet jezelf niet vast met deze gedachten, blijf flexibel denken.

REGEL 8: NEGEER DE “NOG NIET”-GEDACHTE

Ik weet het, ik weet het. Juist omdat je zo ambitieus bent en hoge verwachtingen hebt, zie je meteen wat er allemaal nog niet goed genoeg is aan je ontwikkelplan. En terwijl je wacht totdat het plan beter wordt, of jij beter voorbereid bent, of de wereld er meer klaar voor is, doe je niets.

Kortom: begin. Vraag jezelf af wat de kleinst mogelijke waardevolle stap is die je nu al kan zetten. Speel! Ontdek! Heb plezier! Van afwachten is nog nooit iets verder ontwikkeld.

REFLECTERENDE VRAGEN

- Wat is er over een jaar anders?
- Wat is de kleinste en toch waardevolle stap die je deze week kunt zetten?
- Wat is de kleinste en toch waardevolle stap die je vandaag kunt zetten?

OPDRACHT

Welke actie stel je al een tijdje uit en staat eigenlijk te lang op je to-do-list? Breek die taak in meerdere kleine stapjes en voer de eerste vandaag nog uit.

REGEL 9: DOE HET NOOIT ALLEEN

Wil je de kans op succes vergroten? Vele onderzoeken hebben aangetoond: de kans dat je iets ook echt gaat doen, wordt vele malen groter als je iemand bij je plannen betreft. Vertel wat je van plan bent en hoe diegene je kan helpen. Alleen al het hardop uitspreken van je voornemen vergroot je kans van slagen.

REFLECTERENDE VRAGEN

- Durf je je droom en bijbehorende acties hardop uit te spreken en met iemand te delen?
- Wie kan je steunen bij de ontwikkeling waar je voor staat?

OPDRACHT

Besluit nu wie je gaat betrekken bij je plannen. Deel met diegene wat je van plan bent, wanneer je wat gaat doen, waar je tegenop ziet, wat de consequenties zijn als je het niet doet en wat het oplevert als je het wel doet. Stel niet uit, doe het zo snel mogelijk.

REGEL 10: VIER SUCCES

Wat je ook besluit te doen, vier dat je het gedaan hebt. Ongeacht het resultaat. Een nieuwe les, een andere routine, een spannend telefoontje? Vier dat je de actie hebt uitgevoerd en de verandering in gang hebt gezet. Was het resultaat niet wat je verwachtte? Geeft niks, dat komt vanzelf.

REFLECTERENDE VRAGEN

- Kun je het resultaat loslaten? Kun je tevreden zijn met dat wat je je had voorgenomen om te doen en het feit dat je dit ook hebt gedaan?
- Vind je net als veel andere Nederlanders iets vieren ook overdreven? Gun je jezelf .

OPDRACHT

Neem jezelf voor: het kan niet fout gaan, hooguit anders dan gedacht. Gaat het niet zoals je wil? Onderzoek dan wat de voordelen zijn van hoe het is uitgekapt, want die zijn er ook.

BEGIN DOOR HET GOEDE VOORBEELD TE GEVEN

Verandering en ontwikkeling starten altijd bij jezelf. Erna Reiken helpt jou om de juiste stappen te zetten zodat ook jij met plezier en succes groei en innovatie binnen teams mogelijk maakt. Erna is expert in creatief denken, geluiskunde en organisatie-ontwikkeling. Ze is de schrijfster van het boek *Hoe Komen We Van Deze Rotonde* over het belang van creatief en probleemoplossend denken bij schoolontwikkeling. Samen met Lotte Hoogers ontwikkelde Erna de opleiding tot Innovatief Facilitator waarin de deelnemers leren om zelf ontwikkelprocessen binnen organisaties succesvol te begeleiden.

WIL JE MEER?

- Bezoek Erna's website: www.yondering.nl.
- Koop het boek *Hoe Komen We Van Deze Rotonde*. Meer informatie op www.yondering.nl/hoe-komenwevandezerotonde.php.
- Lees meer over de opleiding tot Innovatief Facilitator op www.yondering.nl/opleiding.php.

Foto's Erna door Demi de Kleine

